Donderdag 10 november. Lezing: Vrouwen op het pluche, door Paul van der Steen.

“Wanneer ik als Kamerlid mislukte, dan zouden de vrouwen het gedaan hebben”, zo zei Suze Groeneweg over haar verantwoordelijkheid als eerste vrouwelijke parlementariër van Nederland. Politieke pioniers als zij voelden een last drukken.

1918 Susanna Groeneweg is het eerste vrouwelijke Tweede Kamerlid in Nederland.

Toen in 1918 de eerste verkiezingen onder het nieuwe systeem werden gehouden, werd zij kandidaat gesteld en verkozen.
Ze zetelde in het parlement tot 1937.
Zij was een vurig pleitbezorgster van volksonderwijs.
Ze was zelf onderwijzeres in Rotterdam. Ze gold als feministe, maar was een tegenstandster van aparte vrouwenorganisaties.
Het vergde moed om als eerste vrouw in een volksvertegenwoordiging, in een college van B en W of in een kabinet plaats te nemen.
Ook omdat na de invoering van het algemeen kiesrecht de oude vooroordelen voortleefden.
De eerste vrouwelijke minister mocht aan de slag op een departement in de zachte sector.

In 1946 wordt Truus Smulders-Beliën (1902-1966) de eerste vrouwelijke burgemeester van Nederland.

Ze werd burgemeester van de Brabantse gemeente Oost-, West- en Middelbeers.

Ze was bijna twintig jaar lang de enige vrouwelijke burgemeester.

Marga Klompé wordt in 1956 de eerste vrouwelijke minister in het kabinet van Willem Drees III.

Ze was de eerste vrouw die de eretitel minister van Staat kreeg (1971-1986).

Ze is een van de belangrijkste grondleggers van de verzorgingsstaat.
De Algemene bijstandswet van 1965, die Nederlanders levensonderhoud garandeert, is van haar hand.

Tineke Schilthuis wordt in 1974 de eerste vrouwelijke Commissaris der Koningin in Drenthe, “want in Drenthe daar gebeurde toch niets” toen werd zo gedacht over vrouwen en uitgesproken!

Maar ze kreeg in deze functie wel te maken met onder andere de Molukse kwesties: de treinkaping bij Wijster (1975), de treinkaping bij De Punt (1977) en de gijzeling van een school in Bovensmilde (1977). Bij de gijzeling op het provinciehuis in Assen in 1978 was Schilthuis een doelwit van de gijzelnemers, die haar wilden uitruilen tegen gevangen genomen Molukkers. Ze wist aan de gijzeling te ontkomen door via een raam het provinciehuis te ontvluchten.
In 1982 werd Schilthuis als commissaris opgevolgd door Ad Oele.
Ze werd vervolgens lid van de Raad van State (1982-1988).

Het premierschap blijft in Nederland tot op de dag van vandaag een exclusieve mannenzaak.

We kunnen het ons soms haast niet voor stellen, dat vrouwen voor bepaalde posities heel lang hebben moeten strijden.
Maar deze powervrouwen hebben voor andere vrouwen de deur open gezet.

Deze lezing is naar aanleiding van zijn boek “De ongehoorde helft”.
De eerste vrouwen op het politieke pluche portretteert Paul van der Steen de vrouwen die als eerste de vinger durfden op te steken, die zorgden dat de mannen met macht niet om hen heen konden of die om die treurige redenen solliciteerden en daarmee geschiedenis schreven.

Paul van der Steen is historicus en journalist voor onder meer NRC Handelsblad, Trouw, De Limburger en het Historisch Nieuwsblad.